

[Aksel Larsen.]

opfordre regeringen til at drage omsorg for, at monopoltilsynet udnytter sine beføjelser til at gribe ind, hvor uberettigede stigninger i priser og avancer måtte være forekommet. Men jeg tror samtidig, det er berettiget at opfordre forbrugerne til selv at være på vagt og i givet fald henvende sig til de dertil egnede myndigheder, hvis de finder, at priserne er forhøjet uberettiget.

Ved siden af fortsættelsen af arbejdet med skattereformen bliver jordlovgivningen den største sag i dette folketingsårs indenrigske lovgivningsområde. Jeg skulle tro, den erkendelse er trængt igennem i alle partier, at jordlovenes forkastelse ved folkeafstemningen i 1963 har haft ulykkelige følger. Jeg forstår dog på hr. Poul Hartlings tale, at han stadig væk ikke er kommet længere end til 1963. Det var jo nok den hæmningsløse agitation med den grimme hånds trussel mod den lille mands lille hus, der gav det resultat, at jordlovene blev forkastet. Følgerne udeblev ikke. Jord- og ejendomspriserne er siden steget i et tempo, så det nu er vanskeligere end nogen sinde for den lille mand at erhverve sig et lille hus, og i hvert fald må han bløde kraftigt til grundspekulationen. En sammenligning med den almindelige stigning i forbrugerprisniveauet viser dette med afskrækkende tydelighed. For det almindelige private forbrug er priserne fordoblet fra 1938 til 1965; for byggegrunde i hovedstadsområdet er priserne imidlertid steget til det 24-dobbelte eller altså 6 gange så meget som andre forbrugerpriser. Priserne på landbrugsjord, der overgår til anden anvendelse — det er jo i det væsentlige udstyknings og byggeri — var i 1965 dobbelt så høje som i 1960. En del af disse prisstigninger er betinget af samfundsudviklingen, en anden del skyldes grundspekulationen, og den mindste del hænger sammen med den almindelige pengeforringelse. Disse tal illustrerer tilstrækkelig tydeligt, selv om meget andet naturligvis kunne anføres, nødvendigheden af samfundsindgreb.

Jord- og ejendomsprisernes stigning er en af de væsentlige danske kilder til den inflatoriske udvikling, og det står i folketingets magt at tilstoppe den. De samfunds-skabte værdistigninger bør ikke gå i privatpersoners lomme, men tilfalde samfundet. Her skal man holde op med at pukke på

det begreb, der hedder den grundlovssikrede private ejendomsret. Den bør, hvad jord angår, være begrænset til jordens værdi ved den hidtidige anvendelse. Jeg er, som man forstår, enig i de anskuelser, professor Illum har fremsat. Det kan også siges på den måde, som det er sagt på af undervisningsministeren. Han har engang sagt:

„Ejendomsretten er ikke et forhold, der består i sig selv, og som kræver lovgivningsmagtens beskyttelse, nej, det er tværtimod lovgivningsmagten, der skaber ejendomsretten ved at indrømme og garantere en person en række rettigheder over for andre personer med hensyn til ejendom af den ene eller den anden art. Efter denne opfattelse kan der ikke blive tale om „indgreb“, da ejendomsretten ikke består i andet, end lovgivningsmagten til enhver tid lægger i den. Vægten lægges altså ikke her på et eller andet mystisk ejendomsbegreb, men på de faktiske forekommende dispositionsmuligheder med hensyn til tingene“.

Ja, så vidt undervisningsministeren. Jeg er ganske enig med ham.

Jeg håber, sådanne synspunkter vil slå igennem og komme til størst muligt udtryk i den kommende jordlovgivning. Det er nødvendigt, at jordprisernes stigning bremses, helst bringes til ophør, ja, eller endog til fald, og at der gennem en tidssvarende lovgivning åbnes adgang til virkelig samfundsplanlægning, hvad Danmarks jord og dens anvendelse angår. Man tør vel ikke håbe på enighed herom blandt alle folketingets partier, men vi vil, som regeringen, arbejde for størst mulig tilslutning til denne opfattelse.

Det er muligt, at venstre til skade for det arbejdende landbrug er indstillet på i denne sag at praktisere de korslagte armers politik. Som allerede nævnt synes der dog i det konservative folkeparti at være kræfter, som ikke stiller sig afvisende, og ud fra kendskabet til de radikales program og udtalelser må man vel gå ud fra, at medvirken kan betragtes som mere end mulig. Noget lignende gælder formodentlig liberalt centrum. Jo bredere tilslutning, jo mere holdbare jordlove får vi. Men naturligvis skal denne tilslutning ikke søges på bekostning af det principielt nødvendigeste i jordlovenes indhold og udformning.